

Powered by K A L M I A

NFT – Pravni in računovodski vidiki

IUURI

Pogoste pravne dileme v zvezi z NFT

Smart contract je samostojna pogodba?

Imetništvo/izdaja/prodaja NFT pomeni v naprej določeno pravno razmerje?

Smart contract NI pogodba. Je zgolj tehnologija, ki izvršuje pogodbene pogoje. Smiselno podobno avtomatu za kavo.

Pravna razmerja, ki nastanejo v posledici imetništva/prodaje/izdaje NFTja niso urejena z nobenim predpisom. Pravilen odgovor je „odvisno od.....“

Ali je bistvena razlika pri regulaciji NFTjev in zamenljivih žetonov?

NE.

Bistvena razlika je v praktični uporabnosti. Samo dejstvo zamenljivosti ne vpliva bistveno na pravno obravnavo žetona. Pomembna je njegova dejanska funkcija.

NFT = Security / finančni instrument

NE.

Velika večina NFTjev, ki jih trenutno srečamo na trgu, ne pade v okvir regulacije trga finančnih instrumentov. To ne pomeni, da NFTja ni mogoče strukturirati na način, da bi predstavljal »čisti« finančni instrument, ampak zaenkrat v praksi to le redko zasledimo (ZDA so pri tem dosti specifični).

Ali je za izdajo oziroma minting event NFTjev potrebno opraviti specifične postopke?

NE.

To bi bilo potrebno le izjemoma, če bi NFT projekt bi zasnovan kot izdaja finančnih instrumentov.

Ali prodaja NFTjev podleže ureditvi varstva potrošnikov pri elektronskem poslovanju?

DA.

Prodaja NFTjev skoraj vedno podleže potrošniški regulaciji.

Ali prodaja NFTjev zahteva tako imenovani KYC postopek kupcev?

Praviloma NFT projekt ne bo rabil implementirati strogega KYC postopka, ki ga predpisuje Zakon o preprečevanju pranja denarja. Je pa seveda odvisno od konkretnega projekta (npr. posredovanje v trgovini z umetniški deli itd.).

Ali moram pri prodaji NFTjev obračunavati DDV?

Praviloma DA.

Ali se izognem slovenskemu oziroma evropskemu pravnemu redu, če družbo, ki izdaja NFT ustanovim tujini in ali to sploh želim?

NE oziroma le deloma in NE.

Ali se s primernimi disclaimerji lahko omejim odgovornosti?

Le v določenem obsegu. Tako potrošniška zakonodaja, kot tudi obligacijska ter druga področna pravila vsebujejo t.i. kogentne norme, od katerih se ni mogoče ogradi.

Ali bo prihajajoča evropska regulacija (na podlagi predloga MiCA) povzročila večje spremembe v ureditvi?

Zaenkrat tega ni pričakovati oziroma vsaj ne direktno. Trenutni predlog ne kaže na močan zasuk, ampak bo vse v okvirih pričakovanega.

Ali imamo strokovnjake za blockchain pravo in davke?

NE. Blockchain pravo v tem trenutku še ne obstaja. Imamo le pravnike, ki trg NFTjev oziroma trg blockchaina spremljajo in skušajo razumeti. Vsa pravno – davčna vprašanja vezana na blockchain tehnologijo je treba umestiti v obstoječe pravne okvire, kar pa je velikokrat precej velik izziv.

Absolutno ne obstaja one size fits all rešitev.

Splošni računovodski in davčni vidik transakcij z NFT-ji

NFT-ji po vsebini – kot podlaga za računovodsko kategorizacijo

Nezamenljivi kriptožeton (angleško: non-fungible token (v nadaljevanju NFT)) je digitalni "zapis,, oziroma še bolj natančno rečeno digitalni medij v blockchainu, ki vsebuje ali pojasnjuje različne relacije glede lastništva, pravic, avtentičnosti, izvirnosti ipd. v zvezi z edinstvenim delom (digitalno, umetniško, glasbeno ali celo realno delo).

NFT torej poenostavlja različne vrste prenosov zgoraj naštetih relacij med fizičnimi in/ali pravnimi osebami. Predvsem se NFT-ji osredotočajo na digitalna dela in kot vemo, je vse digitalno mogoče pretvoriti v NFT – na primer risbo, pesem, tweet itd.

Blockchain tehnologija posledično omogoča, da se lahko javno preveri in sledi, kdo je lastnik oziroma imetnik določenega NFT-ja.

NFT-ji se imenujejo "nezamenljivi", ker je vsakemu NFT-ju mogoče dati edinstvene značilnosti.

NFT ekosistem

Zbirateljski predmeti (zbirateljske karte - slavní športniki)

Igre (lastništvo v virtualnem svetu/dosežki)

Stvarna umetnost (dokazilo o pristnosti)

Šport (virtualni poudarki/digitalne kartice/dodatki za avatarje)

Kulturni/zgodovinski artefakti (decentralizirano lastništvo zgodovinskih dobrin)

Nepremičnine (dokazilo o lastništvu)

Glasba/digitalna umetnost (prodaja albumov/edinstvenih bonus skladb/vstopnic - potrdilo o lastništvu)

Vstopnice/avtorizacija

Izobraževanje/Raziskave

Računovodska kategorizacija NFT-jev

- Računovodska kategorizacija NFT-ja v poslovnih knjigah pravnih subjektov pri pridobitvi, odtujitvi ali trženju zavisi izključno od tega, kakšna je dejanska poslovna in/ali pogodbeno vsebina dejanskega stanja in transakcije glede lastništva, pravic, avtentičnosti, izvirnosti ipd. v zvezi z edinstvenim delom (digitalno, umetniško, glasbeno ali celo realno delo).
- Pri NFT-jih in transakcijami z njimi nikakor ne moremo govoriti o eni unikatni računovodski kategorizaciji, temveč je računovodska kategorizacija transakcij z NFT-ji izključno odvisna od same vsebine tovrstnega sredstva ter dejanskega ali nameravanega poslovanja z njimi
- Primeroma so možne naslednje različne računovodske kategorizacije transakcij z NFT-ji:
  - Nakup NFT-ja kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo (premoženjska pravica) za „izkoriščanje“ premoženjskih pravic v obliki zaračunavanja licenčnin (omogočanje pravice do nadaljnjega izkoriščanja premoženjskih pravic)
  - Nakup NFT-ja kot zaloga trgovskega blaga z namenom nadaljnje prodaje na kratek rok
  - Izdaja in prodaja NFT-ja kot vstopnice za evente se smatra kot redni prihodek od prodaje storitev ali blaga
  - Izdelava NFT-ja kot digitalno delo s premoženjsko pravico, s pripadajočo avtorsko pravico, se pripozna kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo
  - Prodaja NFT-ja kot premoženjske pravice nad določenim glasbenim ali digitalnim delom se smatra kot prevrednotovalni poslovni prihodek iz naslova prodaje neopredmetenega dolgoročnega sredstva
  - Zaračunavanje licenčnine iz naslova omogočanja pravic do poslovno-tržne uporabe se obravnava kot običajni poslovni prihodek
- Obdavčitev transakcij v zvezi s pridobitvijo, odtujitvijo ali trženju NFT-jev zavisi od računovodske kategorizacije oziroma izključno od tega, kakšna je dejanska poslovna in/ali pogodbeno vsebina dejanskega stanja in transakcije glede lastništva, pravic, avtentičnosti, izvirnosti ipd. v zvezi z edinstvenim delom (digitalno, umetniško, glasbeno ali celo realno delo).

NFT in pravice intelektualne lastnine

Kaj je NFT?

- Žeton, ki je preko unikatnega identifikatorja povezan z določenim osnovnim sredstvom (underlying asset), ki je nezamenljivo in se ga ne da kopirati (množiti)
- NFT je sestavljen iz programske kode v obliki „smart contract“, ki vsebuje podatke o osnovnem sredstvu (ki je lahko v digitalni ali fizični obliki), in pa dodatnih pravil, ki pritičejo samemu žetonu (npr. pravica do delnega plačila pri vsaki nadaljnji prodaji);

Kaj so pravice intelektualne lastnine?

- Avtorska pravica
- Pravice industrijske lastnine:
- Patent
- Znamka
- Model
- ...

Zakaj so pravice intelektualne lastnine pomembne?

- V kolikor je osnovno sredstvo nekaj, kar vsebuje pravice intelektualne lastnine je možna prodaja/nadaljnja prodaja
- Razlike med NFT in nakupom fizičnega izdelka (npr umetniške slike)
- NFT je metadata o osnovnem sredstvu, ki je dodano na blockchain. Posledično sam NFT ni enako kot osnovno sredstvo. Prav tako lastništvo NFTja ne pomeni nujno lastništva osnovnega sredstva.
- Pri umetninah (artwork) je najboljša analogija s kopijo originala, ki je izdana s strani avtorja.
- S samim lastništvom NFT ne pripada pravica do komercialne rabe pravic intelektualne lastnine, razen če to ni izrecno dogovorjeno.

Pogoji za prenos pravic intelektualne lastnine ob prodaji NFT

- Prenos pravic delno/v celoti
- Izdajatelj je imetnik vseh pravic, ki se prenašajo.
- Pogodba o prenosu oz. licenca nujno v pisni obliki.
- V kolikor katerikoli od zgornjih pogojev ni izpolnjen, prenos ni mogoč.

Prodaja NFT in osnovnega sredstva

- Prodaja žetona in osnovnega sredstva je redka, ampak možna (Nike patent). NFT takrat dokazuje imetništvo osnovnega sredstva.
- Prodajalec prenese vse pravice na vsakokratnega imetnika NFT in osnovnega sredstva

Povezava med NFT in osnovnim sredstvom

- Osnovno sredstvo je vsebovano v NFT (ni pogosto)
- Osnovno sredstvo je povezano z NFT na način, da NFT vsebuje kodos povezavo do mesta, kjer je shranjeno osnovno sredstvo. Ta koda dokazuje avtentičnost osnovnega sredstva
- mesto, kjer se NFT nahaja (veljavna spletne povezave in trajanje le- te)

Licenciranje

- Najpogostejša oblika je, da je osnovno sredstvo preko NFT licencirana imetniku žetona
- Licenčna pogodba (v pisni obliki) je lahko vsebovana v smart contract obliki ali kakorkoli drugače)
- Primeri:
- imetnik NFT CryptoKitties sme tržiti NFT do skupne vrednosti 100 000 USD
- Licenca NBA TopShots dovoljuje imetnikom uporabo, kopiranje in priobčitev (use, copy, display)
- Sledna pravica – nadaljnja prodaja

Kršitve pravic intelektualne lastnine

- Kršitve avtorske pravice
- Nezmožnost prenosa pravic na osnovnem sredstvu
- Kršitve znamk
- V kolikor so v osnovnem sredstvu neupravičeno uporabljene znamke
- pregled dobrin in storitev za katere so znamke registrirane
- Vprašanje neregistriranih znamk

K A L M I A

